

วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เชิงพุทธบูรณาการ*

ดวงเพชร สมศรี**

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน วิธีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้พัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจมี ๘ วิธี แต่ทั้ง ๘ วิธี ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการนำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยพบว่า การนำพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับวิธีการดังกล่าวช่วยให้สามารถพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจได้ดีขึ้น โดยการพัฒนาตามแบบจำลอง PTTFCTTD = Good Police Model ที่ได้พบจากการวิจัย ซึ่งเป็นการบูรณาการโดยเพิ่มเติมหลักพุทธธรรมที่จะส่งเสริมวิธีปฏิบัติในแต่ละข้อเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว และส่งเสริมให้การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจทั้ง ๘ วิธีนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : จริยธรรม, วิธีพัฒนาจริยธรรม, พุทธบูรณาการ, พุทธจริยธรรม

* สรุปรจากวิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๖

** พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นักวิชาการศึกษาประจำโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาคพิเศษ ม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

The ethics development methods of police officers based on Buddhist integration

Abstract

Nowadays, the Royal Thai Police uses eight methods to develop police officers' ethics. However, in practice these eight methods still encounter problems and obstacles. The researcher discovered that integrating Buddhist principles helped to improve police officers' ethics and the "PTTFCTTD = Good Police Model" was developed. This integrated model added Buddhist principles which promoted the practice of each method so that problems and obstacles were solved. As such, the eight methods of ethics development of police officers were more effective.

Key words : The ethics, Ethics development methods, Buddhist integration, Buddhist ethics

๑. ความนำ

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่างานตำรวจเป็นงานที่ทำหายนามรู้ความสามารถ ความกล้าหาญ เสี่ยงต่อภัยอันตราย และความทรหอดทน ยากที่บุคคลอื่นจะเข้าใจได้ลึกซึ้ง และถูกต้องในการปฏิบัติงาน จึงมีการควบคุมให้ยึดถือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และวินัยตำรวจอย่างเคร่งครัดในทุกระดับได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และให้เป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีการทดสอบสมรรถภาพและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา

การดำเนินการต่างๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชนอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ การรักษาความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การสืบสวน สอบสวน การควบคุมแหล่งอบายมุข การให้บริการแก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น การบรรลุผลสำเร็จจำเป็นที่จะต้องได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเฉพาะเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากความรู้ความสามารถประสบการณ์และปฏิภาณไหวพริบแล้วต้องเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่สู่เป้าหมายของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง

(กรมตำรวจ, ๒๕๒๕ : ๑)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจมีภารกิจมาก ทั้งภารกิจด้านความมั่นคง และดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ตำรวจจึงใกล้ชิดกับประชาชน ตำรวจเป็นทั้งความหวังและที่พึ่งของประชาชนยามเมื่อเกิดเหตุร้าย ข้าราชการตำรวจจึงจำเป็นต้องยึดคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ (พล.ต.ท.สมคิด บุญนอม, ๒๕๕๓ : ข.)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของกฎของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (กฎ ก.ตร.) ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจจึงมีนโยบายให้จเรตำรวจทำหน้าที่เป็นศูนย์จริยธรรมและจรรยาบรรณ รับผิดชอบการให้คำปรึกษาและคำแนะนำด้านการปฏิบัติตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจแก่หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กองบัญชาการศึกษาคำแนะนำที่เป็นศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรม รับผิดชอบการส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดฯ ดำเนินการเกี่ยวกับตัวชี้วัด ประกาศเชิดชูเกียรติแก่หน่วยงานและบุคคลประชาสัมพันธ์ภารกิจ และพัฒนาหลักสูตรการอบรมด้านจริยธรรมและคุณธรรมตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจแก่ข้าราชการตำรวจในสังกัดฯ และให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจทำหน้าที่เป็นกองตรวจสอบและทำทะเบียนประวัติเสนอสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒ วรรค ๑ กำหนดให้ข้าราชการตำรวจ “ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจทำทุกกฎ ก.ตร. นี้ เป็นกรอบแห่ง

การประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติของตำรวจ ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ” (พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ, ๒๕๕๓ : ๑๔)

ตามความในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจข้อ ๒ มีบทบัญญัติให้เรตำรวจแห่งชาติจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ และตามความข้อ ๕ ให้ส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจ หรือแต่งตั้งที่ปรึกษาด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ระดับกองบัญชาหรือกองบังคับการตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี (๒๕๕๓ : ๑๕)

การที่ข้าราชการตำรวจต้องเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชนด้านการอำนวยความสะดวกและยุติธรรม ข้าราชการตำรวจจึงต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม โดยปฏิบัติตามกฎ ก.ตร. พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจซึ่งเป็นการกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ ต่อมาได้มีการออกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขปรับปรุง เพื่อการเป็นตำรวจที่ดีของประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของ
ข้าราชการตำรวจประกอบด้วยการนำ
ประมวลจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้
อย่างจริงจัง การคัดสรรบุคคลที่จะมาเป็น
เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน
ในการคัดสรรผู้ที่ปฏิบัติงานและมี
การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องต้องมีกฎหมาย
หรือระเบียบที่ชัดเจนในการกำหนด
หลักเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย โดยให้ผู้มี
อำนาจหน้าที่โดยตรงสามารถพิจารณา

แต่งตั้งโยกย้ายผู้ปฏิบัติในสายงานให้ได้รับ
การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแต่งตั้งโยกย้าย
อย่างเป็นธรรม ในส่วนค่าตอบแทนควร
ปรับให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าตอบแทนและ
สวัสดิการเท่าเทียมกับหน่วยงานอื่นใน
กระบวนการยุติธรรมและสามารถอยู่ได้
อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมและการนำกลไก
การควบคุมจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้
ปฏิบัติต่อตำรวจอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

(พล.ต.อ.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ,

๒๕๕๖ : ก)

และมีความคาดหวังว่าจะเกิดผลในทางปฏิบัติ ดังนี้

การจะพัฒนาข้าราชการตำรวจ
ให้มีคุณธรรม จริยธรรมต้องคำนึงถึง
องค์ประกอบต่างๆ แล้วพัฒนาให้ครบถ้วน
ทุกองค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ ร่างกาย อารมณ์
ความคิดและจิตใจ โดยจะเน้นหนักไป
ที่การพัฒนาด้านจิตใจเป็นหลัก ฉะนั้น
การพัฒนาทางร่างกาย ความคิด จิตใจ
และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น
ตำรวจที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีทัศนคติ
ที่ถูกต้องมีค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม
ย่อมสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้มี
จิตสำนึกมีอุดมการณ์มีความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่สามารถพัฒนาครอบครัวให้มี
ความรัก ความอบอุ่น พัฒนาหน่วยงาน
ให้เป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพในทุกด้าน และ
จะสามารถนำการพัฒนาเหล่านี้ขยายกว้าง
ไปสู่การพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติ

(กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ, ๒๕๕๔ : ๓๙)

๒. จริยธรรมและโครงสร้างหน้าที่และ การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของ ข้าราชการตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แบ่งจริยธรรมของ
ข้าราชการตำรวจไว้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๒.๑ จริยธรรมของตำรวจตามที่ ก.ตร. กำหนด

ก.ตร. ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของตำรวจ
ไว้ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.
๒๕๕๓ พ้นกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗-ข้อ ๑๕ ดังนี้

ข้อ ๗ ข้าราชการตำรวจต้องเคารพ ศรัทธา และ
ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอัน
มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งต้อง
ประพฤติปฏิบัติดังนี้

๑) จงรักภักดีและเทิดทูนพระมหา-
กษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท และ
ไม่ยอมให้ผู้ใดล่วงละเมิด

๒) สนับสนุนการเมืองประชาธิปไตย
ด้วยศรัทธา ความเป็นกลางทางการเมืองไม่
เป็นผู้บริหารหรือกรรมการพรรคการเมือง
และไม่กระทำการใดๆ อันเป็นคุณหรือโทษ
แก่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น

ข้อ ๘ ข้าราชการตำรวจต้องเคารพ
สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตาม
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและตาม
กฎหมายอื่นโดยเคร่งครัดโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๙ ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติ
หน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและ
เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ของ

ทางราชการประชาชนชุมชนและประเทศชาติ
เป็นสำคัญ ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว
กระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใส ตรวจสอบ
ได้ และเป็นธรรม

๒) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริย-
อุตสาหะขยันหมั่นเพียร เสียสละใช้ปฏิภาณ
ไหวพริบกู้ภัยและอดทน

๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
ความเต็มใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ไม่หลีกเลี่ยงหรือ
ปิดความรับผิดชอบ

๔) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สิน
ของทางราชการอย่างประหยัด คำนวณ
อย่างระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลือง
เยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของ
ตนเอง

๕) รักษาความลับของทางราชการ
และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่
หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ใน
กระบวนการยุติธรรมหรือการตรวจสอบ
ตามที่กฎหมาย กฎข้อบังคับกำหนด

ข้อ ๑๐ ข้าราชการตำรวจต้องมี
จิตสำนึกของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์
เพื่อให้ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น ซึ่งต้อง
ประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

๑) มีท่าทีเป็นมิตร มีมนุษยสัมพันธ์
อันดี และมีความสุภาพอ่อนโยนต่อประชาชน
ผู้รับบริการ รวมทั้งให้บริการประชาชนด้วย
ความเต็มใจ รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

๒) ปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ
ของประชาชน ไม่เบียดเบียน ไม่แสดง

กิริยาหรือท่าทางไม่สุภาพหรือไม่ให้เกียรติ รวมทั้งไม่ใช้ถ้อยคำ กิริยา หรือท่าทางที่มีลักษณะหยาบคาย ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามประชาชน

๓) เอื้อเพื่อสงเคราะห์และช่วยเหลือประชาชน เมื่ออยู่ในฐานะที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือประสบเคราะห์จากอุบัติเหตุ การละเมิดกฎหมาย หรือภัยอื่นๆ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิดกฎหมายหรือไม่

๔) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ร้องขอต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และไม่ให้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จแก่ประชาชน

ข้อ ๑๑ ข้าราชการตำรวจต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรมโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตนซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

๑) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตน แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตนไปในทางจงใจหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของข้าราชการตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น อันเป็นผลให้การตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของผู้นั้น สูญเสียความเที่ยงธรรม และยุติธรรม

๓) ไม่รับของขวัญนอกเหนือจากโอกาสและกาลตามประเพณีนิยม และของขวัญนั้นต้องมีมูลค่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกาศกำหนด เว้นแต่ญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป หรือการให้โดยธรรมจรรยา

๔) ไม่ใช้เวลาราชการหรือทรัพย์สินของทางราชการเพื่อธุรกิจหรือประโยชน์ส่วนตน

๕) ไม่ประกอบอาชีพเสริมซึ่งมีลักษณะเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

๖) ดำรงชีวิตส่วนตัวไม่ให้เกิดมลทินมัวหมองต่อตำแหน่งหน้าที่ไม่ทำผิดกฎหมาย แม้เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่หมกมุ่นในอบายมุขทั้งหลาย ไม่ฟุ้งเฟ้อ หลอแหล และใช้จ่ายประหยัดตามฐานะแห่งตน

ข้อ ๑๒ ข้าราชการตำรวจต้องภาคภูมิใจในวิชาชีพ กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๒) ไม่สั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ การในสิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อคุณธรรมและศีลธรรม

๓) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนรู้ หรือ ควรจะรู้ว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการนี้ ให้ทั้กท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาผู้สั่ง

๔) ไม่เลียงกฎหมายใช้ หรือแนะนำ ให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อประโยชน์ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสีย ความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม

ข้อ ๑๓ ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการตำรวจต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

๑) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำและ เป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและ ที่พึ่งของผู้ใต้บังคับบัญชา

๒) หมั่นอบรมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และ จรรยาบรรณ ว่ากล่าวตักเตือนด้วยจิตเมตตา และให้ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่

๓) ปกครองบังคับบัญชาด้วยหลักการ และเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ยอมรับฟังความคิดเห็น และไม่ฝักความรับ- ผิดชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

๔) ใช้หลักคุณธรรมในการบริหาร งานบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน อย่างเคร่งครัด และปราศจากความลำเอียง

ข้อ ๑๔ ในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ข้าราชการตำรวจต้อง ประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

๑) เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม คำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย

๒) รักษาวินัยและความสามัคคีใน หมู่คณะ

๓) ปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาและ เพื่อนร่วมงานด้วยความสุภาพมีน้ำใจ รักใคร่ สมานฉันท์ และมีมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งรับฟัง ความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน

๔) อุทิศตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงหรือ เกี่ยงงาน ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่โดย ยึดความสำเร็จของงาน และชื่อเสียงของ หน่วยงานเป็นที่ตั้ง

ข้อ ๑๕ ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติ ตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ผู้ตรวจการ แผ่นดินกำหนด ดังนี้

๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและ จริยธรรม

๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศ- ชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน

๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วย ความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือน ข้อเท็จจริง

๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษา มาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพ
ขององค์การ

(๒๕๕๔ : ๖-๑๑)

๒.๒ จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ควรเสริมสร้าง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นความสำคัญของ
กองกำลังในฐานะทรัพยากรมนุษย์ โดยถือว่า

เป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของ
ประเทศชาติ กำลังพล ในสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติก็เช่นกัน ถือว่าเป็นทรัพยากรที่
สำคัญที่สุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เราจะเพิ่มจำนวนคนมากขึ้นสักเท่าใดก็ตาม
แต่ถ้าเป็นกำลังพลที่บกพร่องไร้คุณภาพ
หรือเป็นกำลังพลเสื่อมแล้ว นอกจากจะ
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้แล้ว กำลังพล
เหล่านั้นยังเป็นกำลังพลที่สร้างปัญหาให้
แก่หน่วยงาน และสร้างเงื่อนไขที่ไม่ดีให้แก่
สังคมอีกด้วย

(๒๕๕๔: ๑๑-๑๒)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องพัฒนา
ข้าราชการตำรวจของให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถ มี
ความรู้ที่สำคัญ ต้องมีคุณธรรม มีจริยธรรมให้สมกับ
การเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง จึงได้กำหนด
จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ควรเสริมสร้างไว้ดังนี้

๑) ให้สามารถควบคุม กาย วาจา ใจ
อยู่ในขอบเขตที่พึงงาม ไม่เบียดเบียนตนเอง
และผู้อื่นสามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเอง
และสังคมได้

๒) ให้มีความรับผิดชอบต่อการ-
กระทำของตนและปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย

๓) ให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ
รู้จักคิด และวิเคราะห์อย่างมีระบบวิธีการ
และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๔) มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิมาฆิพทุก
ชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วน
ตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อดทน
ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

๕) มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตัวเอง
เคารพต่อกฎกติกาของสังคม รับผิดชอบต่อ
ตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนเสริม
สร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมใน
สังคม

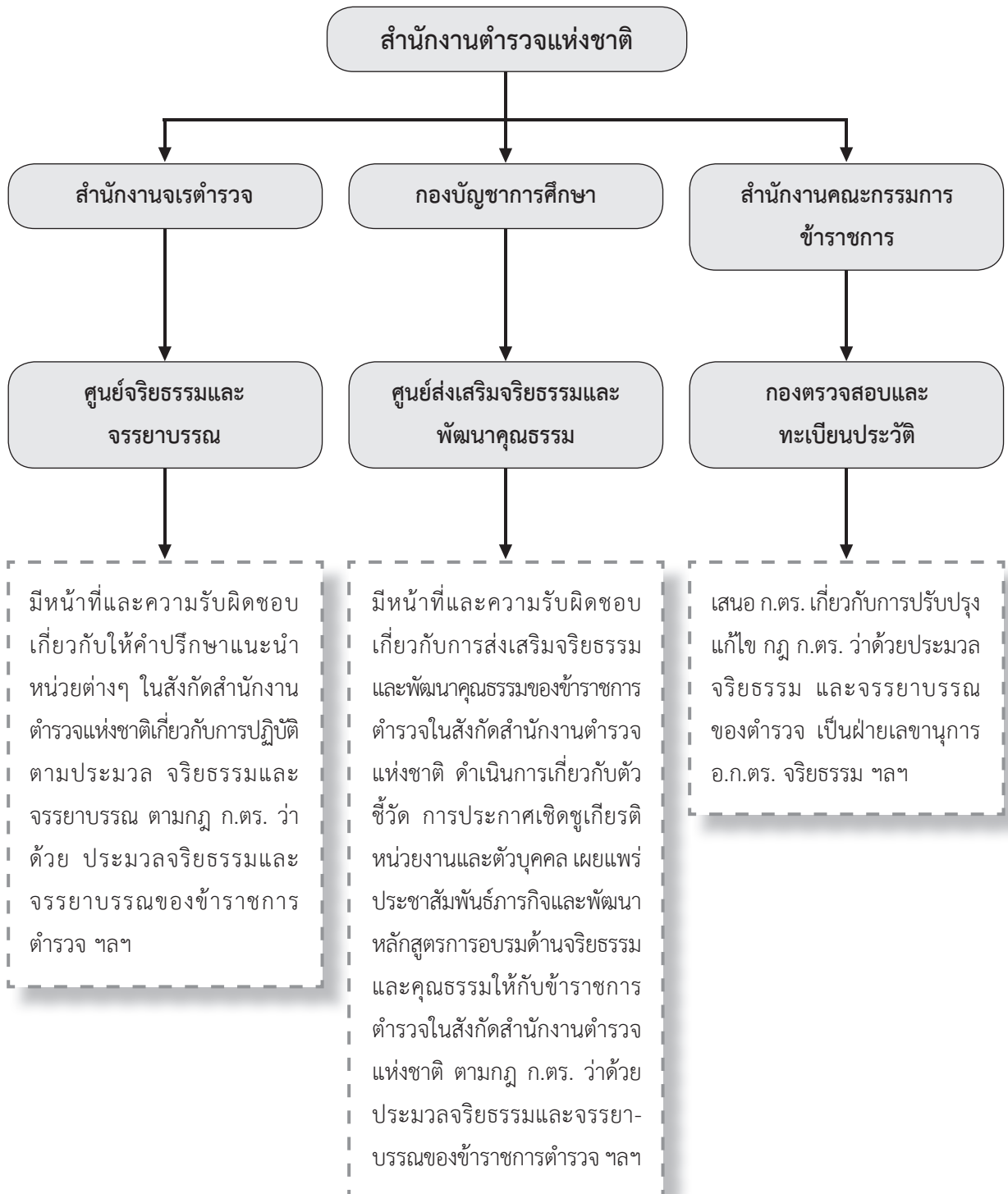
๖) รู้จักสิทธิและหน้าที่รู้จักการทำงาน
เป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีและเสียสละ
รู้จักการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการ
และเหตุผล

(๒๕๕๔: ๑๑-๑๒)

๓. โครงสร้างหน้าที่และการดำเนินการ เกี่ยวกับจริยธรรมตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับปรุงพัฒนา
โครงสร้างของจริยธรรมโดยมอบหมายให้เรตำรวจแห่งชาติ
รับผิดชอบดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างของจริยธรรม
ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตาม
กรอบอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงและให้เป็นไปตาม
กฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนโครงสร้างของจริยธรรม
ตำรวจที่ปรับปรุงใหม่ได้แบ่งอำนาจหน้าที่รับผิดชอบกำกับ
ดูแลเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ สำนักงานเรตำรวจ กองบัญชาการ
ศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ
ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ แสดงโครงสร้างหน้าที่และการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมตำรวจ

๔. **วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ ตำรวจ**

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ศึกษาโครงการวิจัยจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจพบว่า ผู้นำรัฐบาล นักการเมืองที่รับผิดชอบ ผู้บังคับบัญชา บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการไปพร้อมกัน (พล.ต.ต.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ, ๒๕๕๖ : ๑-๑๔) ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สรุปเป็นวิธีการและพบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

วิธีที่ ๑ สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนในการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของตำรวจเพิ่มขึ้น

สาเหตุสำคัญของการประพฤติมิชอบในวงการตำรวจมาจากข้าราชการตำรวจบางคนขาดจริยธรรมทั้งๆ ที่จริยธรรมมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจซึ่งรวมทั้งการกระทำหรืองดเว้นการกระทำการใดๆ อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยรวม ประกอบกับการควบคุมตรวจสอบภายในหน่วยงานของรัฐไม่อาจดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเนื่องจากการเป็นพวกเดียวกัน สีเดียวกัน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหรือสนับสนุนให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เช่น ประชาชน สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมและจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเพิ่มมากขึ้น

แต่ปัญหาและอุปสรรค คือ ข้าราชการตำรวจที่มักปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงการเป็นพรรคพวกเดียวกัน ดังนั้น การตรวจสอบหรือตัดสินพิจารณาดำเนินการใดๆ จึงมักไม่

ตรงไปตรงมา และทำให้เกิดข้อครหาได้ถึงแม้ว่า จะมีบุคคลภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการเพิ่มขึ้น แต่การพิจารณาคัดเลือกบุคคลภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ยังมีการอิงพรรคพวกเดียวกันหรือรู้จักคุ้นเคยกันมาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบอยู่

วิธีที่ ๒ สนับสนุนให้ดำเนินคดีและลงโทษข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติของกฎหมายอย่างเคร่งครัด

หากข้าราชการตำรวจทุกระดับประพฤติมิชอบ ต้องมีมาตรการลงโทษอย่างเข้มงวดและรวดเร็ว วิธีนี้จะมีส่วนป้องกันมิให้ข้าราชการตำรวจคิดและประพฤติมิชอบ เพราะกลัวเกรงว่าจะต้องถูกลงโทษ

ปัญหาและอุปสรรคคือ มักมีการละเลยการลงโทษอย่างเข้มงวดทำให้ข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบไม่เกรงกลัว ไม่สนใจ และไม่เชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาจนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร

วิธีที่ ๓ ต่อต้านหรือไม่สนับสนุนค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศของข้าราชการตำรวจไทย

เนื่องจากค่านิยมของข้าราชการตำรวจไทยที่มีอยู่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เช่น ค่านิยมที่ต้องการเป็นเจ้าคนนายคน ค่านิยมในการประจบสอพลอ ค่านิยมชอบความสะเดาะสบาย ค่านิยมเกียจคร้าน ค่านิยมแบบปัจเจกชนนิยม ค่านิยมอนุรักษนิยม ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เผยแพร่สร้างและปลูกฝังค่านิยมที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศแก่ข้าราชการตำรวจทุกคน เช่น ค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต ค่านิยมยึดมั่นในระบบคุณธรรม ค่านิยมยึดถือหลักการมากกว่าตัวบุคคล ค่านิยมประหยัด ค่านิยมขยัน ค่านิยมของ

การรวมกลุ่ม และค่านิยมยึดถือกฎ ระเบียบ วินัย โดยเคร่งครัด

ปัญหาและอุปสรรค คือ ตำรวจต่อต้านและไม่สนับสนุนค่านิยมที่ดีดังกล่าว นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในเรื่องนี้เนื่องจากค่านิยมของตำรวจไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมีมานานแล้ว จนข้าราชการตำรวจบางส่วนปฏิบัติจนเป็นประเพณี เกิดเป็นวัฒนธรรมที่ผิดๆ แต่กลับเห็นเป็นเรื่องปกติ

วิธีที่ ๔ ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการ

ผู้บังคับบัญชาควรใช้วิชาความรู้และประสบการณ์ในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่ การประพฤติตัว ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑) เป็นคนสุจริต และไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างเด็ดขาด ควรละความชั่ว บริหารจัดการหรือปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และพยายามแสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนอย่างต่อเนื่อง เช่น ไม่เรียกร้องหรือรับทรัพย์สินเงินทอง รับส่วย รับผลประโยชน์ตอบแทนในทางมิชอบ และไม่ปกป้องคุ้มครองช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาที่ประพฤติทุจริต

๒) เสียสละประโยชน์และความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

๓) ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่อย่างภาคภูมิใจ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีจรรยาบรรณ โดยระลึกและปฏิบัติอยู่เสมอว่า “เกียรติมาก่อนเงินหรือผลประโยชน์ในทางมิชอบ”

๔) มีเมตตาริถีซึ่งครอบคลุมถึงมารยาทความสุภาพ ความเอื้อเฟื้อ มีอัธยาศัยแลมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๕) ทำตัวให้เป็นที่ยอมรับหรือได้รับความศรัทธาจากประชาชน

๖) เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับและรู้จักพอ

๗) สนับสนุนและยกย่องคนดี พร้อมทั้งดำเนินการกับคนไม่ดี เช่น ไม่ยกย่อง นินทา และประณามคนไม่ดี

๘) มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญ นำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการและในการประพฤติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี

๙) ปฏิบัติราชการในลักษณะที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพ ซึ่งหมายถึง รู้จริง มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และสามารถปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพจริงและชัดเจน

๑๐) มิใช่เป็นเพียงผู้นำในการบริหารงานเท่านั้น แต่ควรเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง กล่าวที่จะเป็นผู้นำ กล่าวตัดสินใจพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ประพฤติตนให้สอดคล้องกับคำขวัญที่ว่า A leader without leadership is not leader.

แม้ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ประพฤติชอบ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีการปฏิบัติหน้าที่ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้บังคับบัญชาระดับสูงมีการแต่งตั้งโยกย้ายบ่อยครั้ง ทำให้การบริหารงานขาดความต่อเนื่อง ต้องเริ่มต้นใหม่ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาคนใหม่ ซึ่งอาจแตกต่างกันทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปรับตัวเพื่อสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชาคนใหม่ จึงขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่

วิธีที่ ๕ สนับสนุนให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และควรบรรจุไว้ในฉบับต่อไป และข้าราชการตำรวจทุกคนต้องนำไปยึดถือปฏิบัติจริงอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดย

พร้อมเพรียงกัน ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

- ดำเนินการในทางสายกลางที่อยู่บนพื้นฐานความพอดี เน้นการพึ่งพาตนเอง ขณะเดียวกันให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์
- มีความพอเพียงที่เน้นการผลิตและบริโภคอยู่บนความพอประมาณมีเหตุมีผล
- มีความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์ และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนที่มีอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตที่ดีงาม
- มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ในการเตรียมความพร้อมรู้เท่าทันต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน
- เสริมสร้างจิตใจคนและพัฒนาคนในชาติให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญา มีความเพียร อดทน และรอบคอบ

แต่ปัญหาและอุปสรรค คือ ข้าราชการตำรวจได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนน้อยมาก มีเพียงไม่กี่พื้นที่เท่านั้นที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงนำมาเป็นนโยบายในการบริหารราชการอย่างจริงจัง

วิธีที่ ๒ ส่งเสริมให้นำการบริหารงานราชการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้วางแนวทางการบริหารงานราชการให้หน่วยงานของรัฐต้องบริหาร

ราชการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วยหลักการ ๖ ข้อ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักการทั้ง ๖ ข้อนี้ต้องส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปเป็นหลักในการบริหารงานราชการอย่างเคร่งครัด

ปัญหาและอุปสรรค คือ แม้จะมีกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ประกอบขึ้นตอนที่ชัดเจนแล้ว แต่หากข้าราชการตำรวจไม่ยึดถือกฎระเบียบ หรือตัวบทกฎหมาย ขาดคุณธรรม ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความโปร่งใส หรือไม่เปิดโอกาสให้มีการควบคุมตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดความรับผิดชอบในการดำเนินงาน และขาดความคุ้มค่าในการดำเนินงานในบางกรณีแล้ว กระบวนการปฏิบัติราชการที่ดีซึ่งได้วางไว้ก็จะไม่ทำให้เกิดผลสำเร็จดังที่ได้วางไว้

พบว่าปัญหาและอุปสรรคคือ แม้จะมีกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ประกอบด้วยขั้นตอนก็ตาม ถ้าในแต่ละขั้นตอนไม่ยึดถือกฎระเบียบ หรือตัวบทกฎหมาย ขาดคุณธรรม ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความโปร่งใส หรือไม่เปิดโอกาสให้มีการควบคุมตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดความรับผิดชอบในการดำเนินงานและขาดความคุ้มค่าในการดำเนินงานในบางกรณีแล้ว กระบวนการปฏิบัติราชการนั้น จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

วิธีที่ ๓ สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารหรือแกนนำในการปฏิบัติราชการนำหลักธรรมมาปรับใช้

การจะพัฒนาจริยธรรมต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ของผู้ปฏิบัติแล้วพัฒนาให้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ อันได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ ความคิดและจิตใจ โดยเน้นด้านจิตใจเป็นหลัก เพราะการพัฒนาจริยธรรมทั้งร่างกาย

ความคิด และจิตใจ รวมถึงทักษะการทำงานให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม ย่อมส่งผลให้สามารถพัฒนาตนเองให้มีจิตสำนึก มีอุดมการณ์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่พัฒนาครอบครัวให้มีความรัก ความอบอุ่น และพัฒนาหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน และจะสามารถนำการพัฒนาขยายไปสู่การพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติในที่สุด ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจอย่างครบวงจร

ปัญหาและอุปสรรคคือ ปัจจุบันวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ยังไม่มีการนำหลักพุทธธรรมเข้ามาสอดแทรกกับกฎระเบียบต่างๆ ทำให้ข้าราชการตำรวจยังไม่เข้าใจการนำประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณมาเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของตนเองได้

วิธีที่ ๘ สนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติด้านจริยธรรมของตำรวจอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติด้านจริยธรรมของตำรวจอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการในลักษณะเป็นเครือข่ายให้หน่วยงานต่างๆ และประชาชนรวมตัวกันเป็นองค์กรในพื้นที่ทุกระดับ โดยวางเป้าหมายและดำเนินกิจกรรมให้เชื่อมโยงกันและสอดคล้องกันกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นในทิศทางที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวม

ปัญหาและอุปสรรคคือ ปัจจุบันมีการสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติราชการรวมทั้งข้าราชการตำรวจในด้านจริยธรรมตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่องเพิ่มมากขึ้น แต่การประสานงานและการนำไปปฏิบัติยังเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาแต่ละท่าน

กระบวนการพัฒนาจริยธรรมถือว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องในทุกช่วงวัยของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบต่อสังคมมีปัญหาต่างๆ ให้ต้องเผชิญมาก ทัศนคติเชิงจริยธรรมที่ได้รับมาในชีวิตวัยเยาว์ อาจขัดแย้งในสภาพความเป็นจริงของชีวิต แม้ว่าความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นหลักจริยธรรมที่ดั่งามบุคคลพึงยึดปฏิบัติ แต่ก็อาจขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงของชีวิตคืออาจทำให้เสียเปรียบผู้อื่น ผลประโยชน์ที่ควรได้กลับอาจเสียไป ความเมตตากรุณาก็อาจส่งผลให้ตนเองเดือดร้อน หรือแม้แต่การอุทิศเสียสละตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น บางครั้งก็อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ข้อเท็จจริงที่เป็นความขัดแย้งของคุณค่าทางจริยธรรมดังกล่าวทำให้ข้าราชการตำรวจบางคนเกิดความสับสน ขาดความมั่นใจ และขาดความกล้าหาญทางจริยธรรมในการตัดสินใจทำสิ่งที่ถูกต้องได้ ดังนั้น การปฏิบัติตามจริยธรรมจะต้องพัฒนาไปทีละขั้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ให้ติดอยู่ที่ระดับใดระดับหนึ่ง ต้องพัฒนาไปจนถึงประโยชน์สุขระดับที่สามซึ่งเป็นขั้นสูงสุดที่สุด ถึงตอนนั้น ข้าราชการก็จะไม่เกิดอาการหวั่นไหว สามารถรักษาริยธรรมของตนไว้ได้ ทำให้จิตใจเป็นความสุข และเป็นความสุขที่เต็มเปี่ยมอยู่ในใจตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจิตใจก็จะเป็นอิสระ และเป็นปัจจุบันทุกขณะชีวิตก็จะสมบูรณ์เป็นชีวิตที่มีจริยธรรมที่พึงประสงค์สูงสุดตามแนวทางพระพุทธศาสนาได้

อาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการเป็นกลไกสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังคงมีความสำคัญต่อไปในอนาคต หากข้าราชการตำรวจขาดจริยธรรม ย่อมจะส่งผลเสียต่อประเทศชาติและประชาชน ดังนั้น จริยธรรมของข้าราชการตำรวจจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพราะเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมและการปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจส่งผลต่อการให้บริการสาธารณะและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ส่วนของปัญหาของข้าราชการตำรวจนั้น อาจแบ่งเป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากระบบราชการและมาจากตัวข้าราชการตำรวจเอง ด้วยเหตุนี้ การนำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจจะสามารถทำให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบของจริยธรรมที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี

วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจทั้ง ๘ วิธี ข้างต้น แต่ละวิธีล้วนมีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาแฝงอยู่ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อบกพร่องทั้งหลายให้ลดลง เพื่อให้การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

๕. วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ

วิธีการพัฒนาจริยธรรมโดยการนำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการเพื่อแก้ปัญหาและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จ สามารถสรุปวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

วิธีที่ ๑ :

ผู้วิจัยได้เสนอให้ใช้หลัก **อคติ ๔** ได้แก่ ฉันทาคติ ความลำเอียงเพราะชอบโทสาคติ ความลำเอียงเพราะเกลียด

โมหาคติ ความลำเอียงเพราะหลง และภยาคติ ความลำเอียงเพราะกลัว (พระพรหมคุณาภรณ์, ๒๕๕๓ : ๔๓๒) มาบูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ หลักอคติ ๔ สามารถนำมาบูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจในด้านการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาให้เว้นจากการกระทำที่ไม่ควรกระทำเป็นความประพฤติที่ผิดด้วยความลำเอียงด้วยความไม่เที่ยงธรรม เมื่อนำไปปฏิบัติจะทำให้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) คัดเลือกบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการตำรวจควรคัดเลือกจากประชาชนหรือหน่วยงานในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติที่เหมาะสมตามกฎระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และตรวจสอบประวัติและคุณธรรมอย่างละเอียดและเคร่งครัดที่สุด

๒) จัดประชุมคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเพื่อรับทราบผลการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๓) จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะกรรมการกับข้าราชการตำรวจเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๔) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานด้วยความยุติธรรมโดยยึดหลักอคติ ๔ เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

วิธีที่ ๒ :

ผู้วิจัยเสนอให้ใช้หลัก **ไตรสิกขา** (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพราะเป็นหลักธรรมใหญ่ของพระพุทธศาสนาเป็นระบบและเป็นกระบวนการทั้งหมดของการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาจริยธรรม หลักไตรสิกขานี้ พระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักธรรมและข้อธรรมแยกย่อยออกไปมากมาย

แต่ละหลักธรรมนั้นคือข้อปฏิบัติเพื่อการพัฒนาชีวิต พัฒนาสังคม การพัฒนาแต่ละขั้นตอนจะมีสาระของไตรสิกขา ผสมผสานบูรณาการในรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการดังนี้

๑) จัดให้ข้าราชการตำรวจระดับผู้ปฏิบัติการเข้าฝึกอบรมหรือฟังบรรยายในการนำหลักไตรสิกขามาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๒) ให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ เป็นประจำ เช่น การทำบุญใส่บาตรทุกวันพระ เข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง

วิธีที่ ๓ :

ผู้วิจัยนำเสนอหลัก **บุญกิริยาวัตถุ** (ทาน ศีล ภาวนา) หลักธรรมนี้เป็นข้อปฏิบัติที่ขยายมาจากไตรสิกขาลงมาสู่ชีวิตและสังคมในวงกว้าง ต้องเกี่ยวข้องกัน มีความสัมพันธ์กับผู้คนที่แตกต่างกันหลากหลาย หลักบุญกิริยาวัตถุเป็นหลักการทำบุญ ๓ อย่าง ซึ่งเป็นหลักการเบื้องต้นในการฝึกฝน พัฒนาชีวิตให้เจริญงอกงามยึดมั่นในความดีเป็นพื้นฐานของการประพฤติปฏิบัติชอบตามหลักการที่ถูกต้อง เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบสุขของสังคม

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยยึดหลักบุญกิริยาวัตถุเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

๒) ยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการตำรวจที่มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ เพื่อส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

การต่อต้านและไม่สนับสนุนค่านิยมที่ผิดๆ ของข้าราชการตำรวจไทยนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่ตำรวจให้รู้จักคำว่า “พอ” คือ เพียงพอ พอใจ

ในสิ่งที่ตนมี พอใจในอาชีพตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่ให้ดีที่สุด โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ควรมีโครงการตำรวจสีขาว ดาวคุณธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตลอดไป และลดปัญหาการวิ่งเต้นให้น้อยลงได้ตำรวจทุกนายควรปฏิบัติตามหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

วิธีที่ ๔ :

ผู้วิจัยนำเสนอหลัก **พรหมวิหาร ๔** (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) อันเป็นหลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นนักบริหารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาบูรณาการกับวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้านการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าการทำงานอย่างนักบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพจะเป็นการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชาก็ตาม ก็สามารถเป็นนักบริหารที่ดีได้

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเป็นนักบริหารที่ดีมีคุณธรรมโดยยึดหลักพรหมวิหาร ๔ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๒) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการตำรวจให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม เพื่อส่งเสริมคนดีให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการต้องเป็นผู้ที่ คุณธรรม เน้นการพัฒนาตนเองจากภายในสู่ภายนอก คือฝึกอบรมจิตใจโดยตรงด้วยการศึกษา การอ่านหนังสือ การปฏิบัติธรรม ให้มีสติตามทันอารมณ์ความรู้สึกตัวทั่วพร้อมการฝึกสมาธิให้เกิดปัญญาเป็นการฝึกให้มีคุณธรรมและนำไปสู่การเป็นคนดีของสังคมอย่างถาวร และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการได้

วิธีที่ ๕ :

ผู้วิจัยเสนอให้นำหลัก **สันโดษ** มาปลูกฝังให้ข้าราชการตำรวจมีจิตสำนึกในหน้าที่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ ถือเป็นสิ่งที่ดีที่ควรสนับสนุน ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรกำหนดเป็นนโยบายให้ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ความรู้ความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตนให้ประสบผลสำเร็จ โดยยึดมั่นความสันโดษ ความไม่ประมาท และดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ความสันโดษ คือ ความยินดี ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ เมื่อคนเห็นคุณค่าของความสันโดษแล้ว ก็จะสามารถส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา กษัตริย์ต่อไปได้

ผู้วิจัยสามารถเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักสันโดษมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

๒) ยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักสันโดษมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

การสนับสนุนให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของตำรวจ ถือเป็นสิ่งที่ดีและควรนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

วิธีที่ ๖ :

ผู้วิจัยนำเสนอหลัก **ราชธรรม ๑๐** (ทศพิธราชธรรม) อันเป็นวัตร ๑๐ ประการ ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรมประจำพระองค์ และเป็นคุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมือง เป็นหลักธรรมที่จะยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน แม้บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็พึงนำไปปฏิบัติตามด้วยเช่นกัน

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้ในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่การงานของข้าราชการตำรวจ

๒) ยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีการส่งเสริมให้นำหลักทศพิธราชธรรมมาบริหารงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจได้เป็นอย่างดีทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

วิธีที่ ๗ :

ผู้วิจัยเสนอหลัก **กุศลกรรมบถ** เพราะเป็นหลักธรรมที่ทำให้บุคคลเป็นคนดี มีศีลธรรมดี ประพฤติดี ประพฤติชอบ คิดถึงและปรารถนาดีจะประกอบแต่คุณงามความดี จิตใจมีมนุษยธรรม มีเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี มีกตัญญู ไม่ถือโกรธ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น เกิดความสามัคคีกลมเกลียว มีความซื่อสัตย์พูดแต่ความจริง ไม่พยาบาทอาฆาต ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่น

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักกุศลกรรมบถมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

๒) ยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจข้าราชการตำรวจที่ประพฤติดีปฏิบัติชอบเป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีที่ ๘ :

ผู้วิจัยเสนอหลักทศ ๖ ด้วยว่าเป็นหลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้างที่ต้องประสานงานกัน สามารถนำมาบูรณาการวิธีการพัฒนา

จริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อสร้างความสามัคคีในหน่วยงาน ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยเสนอแนะเป็นวิธีการ ดังนี้

๑) จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้ในการนำหลักทศ ๖ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

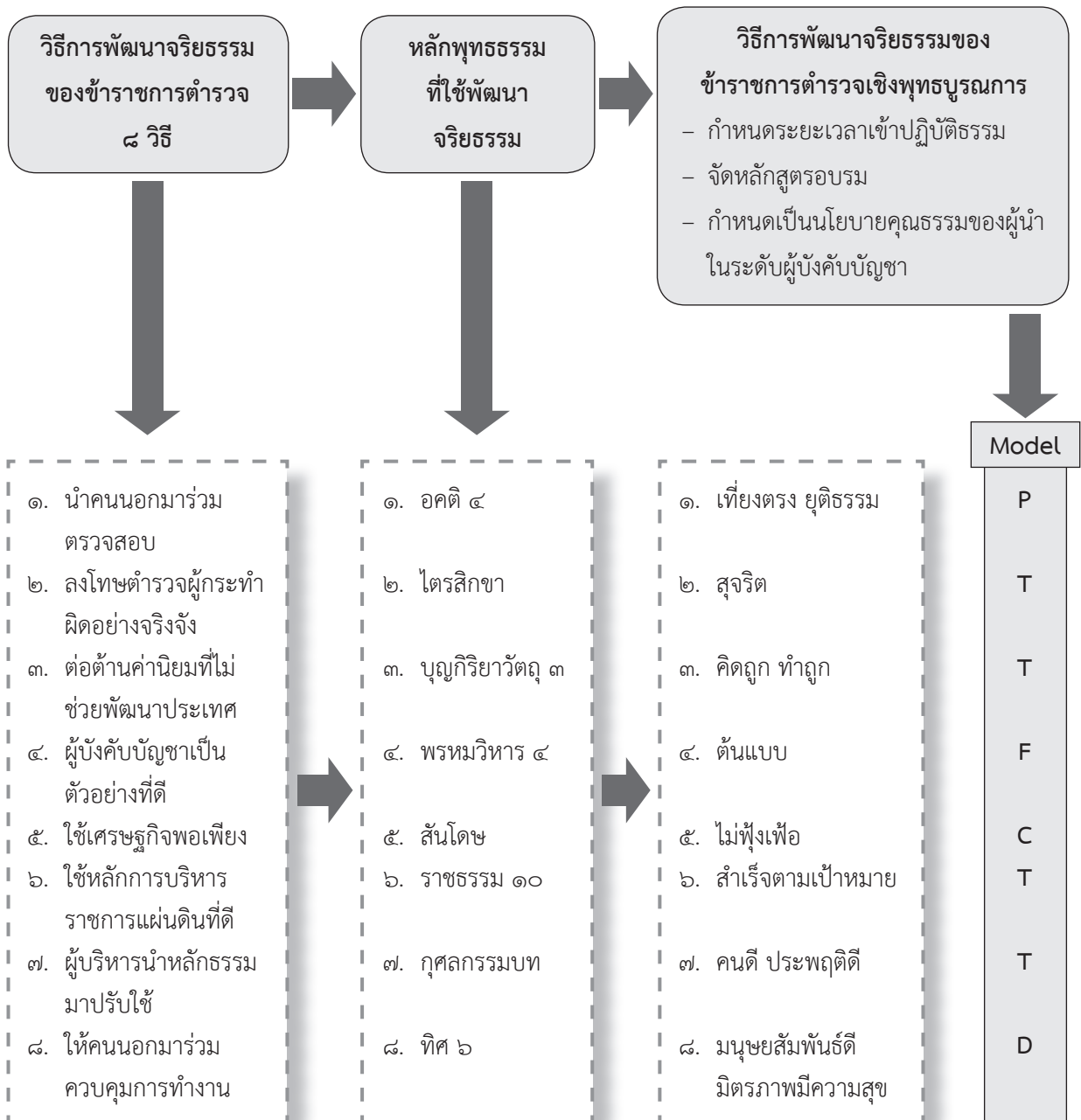
๒) ยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจข้าราชการตำรวจที่ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นมิตรกับประชาชนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีการสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจด้านจริยธรรม

อย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากภาคเอกชนในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม ข้าราชการตำรวจก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างหรือกับบุคคลที่จะต้องติดต่อประสานงานหรือเกี่ยวข้องด้วย จะช่วยทำให้ทำงานร่วมกันและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เกิดความรักสามัคคีกัน ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน เป็นการสร้างมิตรภาพที่ดีกับคนในชุมชนสังคมอย่างยั่งยืน

ทั้งหมดที่กล่าวมาผู้วิจัยได้สรุปวิเคราะห์การนำหลักพุทธธรรมมาพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจทั้ง ๘ วิธีให้ตรงกับปัญหา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราทางพระพุทธศาสนา และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นโมเดลไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ แสดงรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ

๖. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการนำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้เป็นองค์ความรู้ใหม่

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจให้เป็นผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรโดยรวม องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ รูปแบบ “PTTFCTTD = GOOD

POLICE MODEL” ถือเป็นคุณค่าที่สำคัญของวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ ดังนี้คือ

๑. “P” (PREJUDICE) = อคติ ๔ บุรณาการกับวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนในการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการเพิ่มขึ้น ทำให้การตรวจสอบหรือตัดสินพิจารณาดำเนินการใดๆ กับข้าราชการตำรวจเที่ยงตรงและยุติธรรม

๒. “T” (THE THREEFOLD LEARNING) = ไตรสิกขา บุรณาการกับวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้วยการสนับสนุนให้ดำเนินคดีและลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ช่วยทำให้ลดปัญหาผู้บังคับบัญชาละเลยการลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชา และลดปัญหาข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ไม่เกรงกลัว ไม่เชื่อฟังผู้บังคับบัญชาจนขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

๓. “T” (THE THREE ITEMS OF MERITOIOUS ACTION) = บุญกิริยาวัตถุ ๓ บุรณาการกับวิธีการต่อต้านหรือไม่สนับสนุนค่านิยมของข้าราชการตำรวจไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เสนอให้สร้างค่านิยมที่ถูกต้องไว้ ให้รู้จักคำว่า “พอ” คือ เพียงพอ พอใจในสิ่งที่ตนมี จงมีความพอใจในอาชีพตำรวจ ปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่ให้ดีที่สุด โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีโครงการตำรวจสีขาว ดาวคุณธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตลอดไป ทำให้ลดปัญหาการวิ่งเต้นให้น้อยลงได้ ทำให้ตำรวจทุกนายปฏิบัติตามหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

๔. “F” (THE FOUR NOBLE SENTIMENTS) = พรหมวิหาร ๔ การที่ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการได้นั้น ผู้บริหารหรือ

ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ที่คุณธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเองจากภายในสู่ภายนอก คือ การฝึกอบรมจิตใจโดยตรง เช่น การอบรมปลูกฝังด้วยการศึกษา การอ่านหนังสือ การปฏิบัติธรรมให้มีสติตามทันอารมณ์ ความรู้สึกตัวทั่วพร้อม การฝึกสมาธิเพื่อให้เกิดปัญญา ถือเป็น การฝึกการมีคุณธรรม ก่อนจะนำไปสู่การเป็นคนดีของสังคมอย่างถาวร และถือเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการได้ ทำให้เกิดผลเป็นผู้นำต้นแบบที่ควรถือเป็นแบบอย่างที่ดี

๕. “C” (CONTENTMENT) = สันโดษ บุรณาการกับวิธีการสนับสนุนให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและควรนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ในรูปแบบของนโยบายผู้บริหาร แต่อุปสรรคที่พบ ก็คือการนำไปปฏิบัติยังมีไม่มากนักหรือปฏิบัติแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น หากผู้บังคับบัญชามีนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสันโดษมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่จะทำให้เห็นคุณค่าของความเป็นอยู่ที่พอเพียงได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทำให้เกิดผลเป็นคนที่ยึดความพอดี ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินตัว

๖. “T” (THE TENFOLD CODE OF THE KING) = ทศพิธราชธรรม บุรณาการกับวิธีการส่งเสริมให้นำการบริหารงานราชการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจได้เป็นอย่างดี โดยนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้บูรณาการควบคู่ไปกับการบริหารราชการแผ่นดินด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจได้รับการอบรมการให้ความรู้ความเข้าใจในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ ทำให้เกิดผลเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในการทำงาน

๗. “T” (THE TENFOLD WAY OF GOOD ACTION) = กุศลกรรมบถ บูรณาการกับวิธีการสนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร หรือแกนนำในการปฏิบัติราชการนำมาปรับใช้เป็นวิธีการที่หลายฝ่ายให้การยอมรับ และสนับสนุนในการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจให้เป็นคนดีศรีสังคมหรือตำรวจดีมีคุณธรรม

๘. “D” (DIRECTIONS) = ทิศ ๖ บูรณาการกับวิธีการสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจด้านจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง วิธีการนี้ได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากภาคเอกชนที่ดี อย่างไรก็ตาม ข้าราชการตำรวจต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่รักของทุกคน

ผู้วิจัยสามารถได้สรุปรูปแบบ “PTTFCTTD = GOOD POLICE MODEL” เป็นแสดงแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิ แสดง “PTTFCTTD = GOOD POLICE MODEL”

๗. สรุป

รูปแบบวิถีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ยิ่งขึ้นในการพัฒนาข้าราชการตำรวจให้เป็นตำรวจที่มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นข้าราชการตำรวจที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความภาคภูมิใจในการเป็น

ตำรวจที่ดีและมั่นคงในการทำความดี สามารถเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้ข้าราชการตำรวจทั้งหลายประพฤติปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจหรือวัฒนธรรมตำรวจสีขาว ทำให้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการตำรวจลดน้อยลง และทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจมากขึ้นตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่ ได้แก่ “PTTFCTTD = GOOD POLICE MODEL” ที่ได้จากการวิจัยเรื่องวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการนี้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจและเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทำให้การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมีคุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และตำรวจสามารถอยู่ร่วมกับประชาชนในสังคมได้อย่างมีความสุข

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกระดับทุกหน่วยงานเพื่อปลูกฝังให้ซึมซับจริยธรรม มีคุณธรรมประจำใจ และเป็นตำรวจที่ดี
- ๒) ควรมีการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในด้านคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
- ๓) ควรสร้างข้าราชการตำรวจต้นแบบของการมีจริยธรรมที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น คัดเลือกข้าราชการตำรวจผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นในแต่ละหน่วยงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้มากยิ่งขึ้น

๔) ควรให้ผู้บังคับบัญชาเน้นการทำงานแบบพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีจริยธรรมสูงขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในเชิงสร้างสรรค์

๕) ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม โดยนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๖) ควรสร้างรูปแบบของการปฏิบัติหน้าที่ที่เชิงส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของข้าราชการตำรวจทุกนาย

๘.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษาวิจัยหลักธรรมอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในงานวิจัยนี้
- ๒) ควรศึกษาวิจัยด้านแรงจูงใจในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการกับการพัฒนาจริยธรรมในสาขาอาชีพอื่นๆ เช่น นักกฎหมาย ครูอาจารย์ นักการเมือง นักธุรกิจ นักสื่อสารมวลชน เป็นต้น
- ๓) ควรศึกษาวิจัยระดับบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่พนักงาน หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ โดยนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทาง
- ๔) ควรจัดโครงการหรือหลักสูตรวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ โดยนำรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ หรือ PTTFCTTD = GOOD POLICE MODEL เป็นต้นแบบในการศึกษาต่อยอด
- ๕) ควรจัดลำดับปัญหาที่พบมากที่สุดในการพัฒนาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมตำรวจ. ๒๕๒๕. **การกำหนดโครงสร้างจริยธรรมและวิธีการเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจคำสั่งกรมตำรวจที่ ๑๓๘๘/๒๕๒๕**. กรุงเทพฯ: กรมตำรวจ. / Royal Thai Police. 1982. **Kankamnot Khongsang Cariyatham lae Vidhikan Sermsang Cariyadham Tamruat**. Bangkok: Royal Thai Police.
- กองบัญชาการศึกษา. ๒๕๕๔. **คู่มือเสริมสร้างการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. / Police Education Bureau. 2011. **Handout for Promoting Police Ethic**. Bangkok: Office of Royal Thai Police.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). ๒๕๕๓. **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก. / Brahmagunabhorn (P.A. Payutto). 2000. **Photchananukrom Buddhasat Chabap Pramuan Sab**. 15th reprinted. Bangkok: Sahadhammik.
- พัชรวาทวงศ์สุวรรณ, พล.ต.อ. ๒๕๕๓. **กฏ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ราชกิจจานุเบกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. / Patcharawat Wongsuwan. 2010. **Rules and Regulation of Office of Police Comission: Police Ethic**. Bangkok: Office of Royal Thai Police.
- มงคล เกตุพันธ์, พล.ต.อ. ๒๕๕๔. **เอกสารประกอบการอบรมวิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานจเรตำรวจ. / Mongkol Ketpan. 2011. **Police Ethic (the Lecture Handout)**. Bangkok: Office of Inspector General.
- สมคิดบุญอนอม, พล.ต.ท. ๒๕๕๓. **คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฏ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขตามกฏ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานจเรตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. / Somkid Bunthanom. 2010. **Khumue Naewthang Kanpatibat tam Kot Office of Police Comission 1998 BE**. Bangkok: Office of Inspector General.
- อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์, พล.ต.ต.ดร. และคณะ. ๒๕๕๖. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการจริยธรรมในวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). / Adul Narongsak et all. 2013. **Professional Ethics**. Bangkok: The Thailand Research Fund.